

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
РАДА АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

04071, м. Київ, вулиця Ярославська, будинок 6, 5-й поверх,
тел.: (044) 392-73-71, факс: (044) 392-73-70
info@unba.org.ua www.unba.org.ua

РІШЕННЯ № 72

**Про затвердження роз'яснення
щодо зарахування стажу роботи на посаді помічника адвоката до стажу
роботи в галузі права особи, яка не здобула повної вищої юридичної
освіти та щодо права на звернення із заявою про допуск до складення
кваліфікаційного іспиту**

«04» липня 2015 року

м. Київ

Рада адвокатів України, керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити роз'яснення щодо зарахування стажу роботи на посаді помічника адвоката до стажу роботи в галузі права особи, яка не здобула повної вищої юридичної освіти та щодо права на звернення із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту, що додається.
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити ради адвокатів регіонів та кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури (Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя), а також оприлюднити його на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

[підпис]

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

[підпис]

П.М. Гречківський

**Щодо зарахування стажу
роботи на посаді помічника
адвоката до стажу роботи в
галузі права особи, яка не
здобула повної вищої
юридичної освіти та щодо
права на звернення із заявою
про допуск до складення
кваліфікаційного іспиту**

Рада адвокатів України, розглянувши звернення Голови Ради адвокатів Тернопільської області Міщенко В.В. від 16 жовтня 2014 року № 91 про надання роз'яснення з питання, чи зараховується Данильчуку Н.Б. стаж роботи на посаді помічника адвоката з 19 липня 2012 року по червень 2013 року до стажу роботи в галузі права та чи вправі останній звернутись із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту, надає наступні роз'яснення.

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про адвокатуру» від 19 грудня 1992 року адвокат може мати помічника або кількох помічників з числа осіб, які мають вищу юридичну освіту.

Згідно з роз'ясненням Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури «Про можливість укладення контракту на виконання обов'язків помічника адвоката з особами, які мають вищу юридичну освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за спеціальністю «правознавство», затвердженого рішенням Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури від 18 лютого 2005 року № IV/9-2, адвокатські об'єднання та адвокати можуть укладати контракти на виконання обов'язків помічника адвоката з особами, які мають вищу юридичну освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за спеціальністю (напрямом) «правознавство».

Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05 липня 2012 року адвокат може мати помічників з числа осіб, які мають повну вищу юридичну освіту.

Повна вища освіта - освітній рівень вищої освіти особи, який характеризує сформованість її інтелектуальних якостей, що визначають розвиток особи як особистості і є достатніми для здобуття нею кваліфікацій за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра. Аналогічне визначення «повної вищої освіти» впливає і зі змісту п. 2) ч.2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року (частина третя статті 7 Закону України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 року).

Згідно з частиною першою Перехідних положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення, інші акти Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, що не суперечать цьому Закону, чинні до прийняття відповідних актів органами адвокатського самоврядування, сформованими згідно із цим Законом.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» набрав чинності 15 серпня 2012 року. Відповідно до частини другої Прикінцевих положень вказаного закону Закон України «Про адвокатуру» втратив чинність.

Враховуючи наведене, з 15 серпня 2012 року адвокат може мати помічника лише з числа осіб, які мають повну юридичну освіту, тобто освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст» або «магістр», а роз'яснення Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури з цього приводу втратили чинність як такі, що суперечать Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Відповідно до частини третьої статті 16 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Положення про помічника адвоката затверджується Радою адвокатів України.

Відповідно до пункту 2.1.2. Положення про помічника адвоката, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 123 від 01 червня 2013 року, помічником адвоката може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту.

Згідно з частиною першою статті 8 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» особа, яка виявила бажання стати адвокатом та відповідає вимогам частин першої та другої статті 6 цього Закону, має право звернутися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем проживання із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту та перелік документів, що додаються до заяви, затверджуються Радою адвокатів України.

Відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

Згідно з пунктом 2) частини третьої статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» для цілей цієї статті стаж роботи в галузі права - стаж роботи особи за спеціальністю після здобуття нею повної вищої юридичної освіти.

Відповідно до пункту 6 розділу 2 Порядку допуску до складення кваліфікаційного іспиту, Порядку складення кваліфікаційного іспиту та

Методики оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджених рішенням Ради адвокатів України № 270 від 17 грудня 2013 року (з наступними змінами) до стажу роботи в галузі права слід зараховувати роботу на посадах:

- 1) судді, прокурора, слідчого, нотаріуса;
- 2) помічника адвоката, помічника судді або нотаріуса;
- 3) юриста, юрисконсульта, головного юрисконсульта, начальника юридичного відділу;
- 4) роботу на посадах в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях всіх форм власності, якщо такі посади за кваліфікаційними вимогами потребують наявності виключно повної вищої освіти за спеціальністю правознавство/правоохоронна діяльність;
- 5) науково-педагогічних або наукових працівників, що здійснюють навчання, виховання та професійну підготовку в професійно-технічних, вищих, або післядипломних навчальних закладах, якщо такі посади вимагають наявності повної вищої освіти за спеціальністю правознавство/правоохоронна діяльність;
- 6) працівників науково-дослідних установ, якщо такі посади вимагають наявності повної вищої освіти за спеціальністю правознавство/правоохоронна діяльність;
- 7) на інших посадах, які відповідно до закону вимагають наявності повної вищої освіти за спеціальністю правознавство/правоохоронна діяльність.

При виникненні складнощів з віднесенням посади особи до роботи в галузі права слід виходити з кваліфікаційних вимог посадової інструкції Заявника, а також загальних відомостей Класифікатору професій ДК 003:2010.

Таким чином, згідно з вимогами чинного Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» до юридичного стажу роботи в галузі права може бути зарахований стаж роботи на посаді помічника адвоката лише за умови заняття такої посади відповідно до встановлених вимог та виключно після здобуття повної вищої юридичної освіти.

Оскільки особа, зазначена у зверненні Голови ради адвокатів Тернопільської області від 16 жовтня 2014 року № 91, здобула повну вищу юридичну освіту в червні 2013 року, то зарахування стажу роботи останньої помічником адвоката з 19 липня 2012 року по червень 2013 року в стаж роботи у галузі права, необхідний для набуття статусу адвоката, суперечить вимогам Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Одночасно питання допуску до складення кваліфікаційного іспиту врегульовані статтею 8 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську

діяльність» та розділами 2, 3 Порядку допуску до складення кваліфікаційного іспиту, Порядку складення кваліфікаційного іспиту та Методики оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджених рішенням Ради адвокатів України № 270 від 17 грудня 2013 року (з наступними змінами).

Системний аналіз зазначених норм дозволяє зробити висновок, що первинна оцінка відповідності вимогам частин першої та другої статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» надається особою, яка виявила бажання стати адвокатом, і яка реалізовується у спосіб її звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем проживання із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту. Прийняття рішення за результатами розгляду такої заяви (про допуск особи до складення кваліфікаційного іспиту або про відмову в допуску до складення кваліфікаційного іспиту), в тому числі й в контексті відповідності особи встановленим вимогам, належить до компетенції відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, що має відбуватись з урахуванням як вимог чинного законодавства, так і конкретних обставин його дотримання особою, яка бажає набути статус адвоката.
